

УДК 378.14

Юлія Романенко

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вища освіта як стратегічна галузь не може функціонувати за принципом ситуаційного реагування на ту чи іншу проблему, а має розвиватися як налаштована довгострокова система, що ґрунтується на вирішальному визнанні результатів процесу навчання.

Ми розглядаємо *якість вищої освіти* як узагальнений системний показник розвитку особистості, вищого навчального закладу, освітнього середовища в окремій галузі освіти та часовому вимірі, який ґрунтується на: 1) об'єктивних результатах діагностичних вимірів рівня засвоєння змісту вищої освіти за державними стандартами освіти та навчальними планами; 2) аналізі явищ і властивостей суб'єктів освітнього процесу; 3) забезпеченні (педагогічному, науковому, методичному, виховному, матеріально-технічному, фінансовому, кадровому тощо) системи вищої освіти, що відповідає цілям освіти, стратегії її розвитку в контексті вітчизняних і світових тенденцій, а також закономірностей менеджменту освіти на різних рівнях управління і встановлює результат досягнень об'єкта в будь-якій галузі та напрямі підготовки фахівців [7].

У науковій літературі чимало праць щодо використання моніторингу в педагогічних дослідженнях (І. Булах, В. Гузєєв, Л. Гриневич, О. Дахін, Г. Єльнікова, Ф.-М. Жерар, В. Кальней, М. Кларін, Т. Лукіна, О. Ляшенко, О. Майоров, Д. Уїлмс, С. Шишов). Стосовно вітчизняної вищої школи проблема теорії та методики моніторингу якості вищої освіти майже не розглядалася. Тому мета статті – теоретично обґрунтувати концептуальні положення моніторингу якості вищої освіти; завдання: 1) уточнити поняття “*моніторинг якості вищої освіти*”; 2) визначити *методологічну основу* системи оцінювання якості вищої освіти; *функції, напрями, структуру організації, об'єкти, етапи, джерела інформації, результат, інструментарій* моніторингу якості вищої освіти.

Під моніторингом у педагогіці розуміють неперервне, довгочасне спостереження за навчальним процесом та управління ними [2, с. 39]. З метою

реалізації управлінських функцій освітньої установи під час розв'язання поставленої проблеми використовують такі етапи діяльності: 1) збір інформації про об'єкт керування; 2) аналіз отриманої інформації; 3) планування та реалізація коригуючих заходів; 4) прогнозування розвитку об'єкта керування. Ці чотири етапи складають основу поняття "моніторинг".

Ми поділяємо думку фахівців, які у вузькому значенні під моніторингом розуміють постійно здійснювані діагностику поточного стану системи і прогнозування тенденцій її найближчого розвитку [3]. Саме цей вид моніторингу має безпосереднє відношення до освітньої технології, тому що він є системою збору і використання такої інформації, без якої неможлива побудова керованого технологічного навчального процесу. На наш погляд, за результатами діагностики має проектуватися процес на кожний крок навчання студентів. У такому разі одержана інформація зворотного зв'язку стає неперервним процесом, який об'єднує діагностику з прогнозуванням. Цей процес і є моніторингом, що означає "неперервне спостереження".

Моніторинг передбачає процедури систематичного збирання даних про важливі аспекти освіти на загальнодержавному, регіональному чи локальному рівнях; збирання даних вимірювання, але не обмежується відомостями лише про результати навчання, а враховує і контекстуальну інформацію, виміри вхідних ресурсів і навчальних процесів [6, с. 18].

І. Булах зазначає, що *процедура вимірювання* визначається умовами (термін і тривалість процесу, приміщення й обладнання для вимірювання тощо) і вимогами вимірювання (чітке визначення вимог щодо дій персоналу, поведінки того, хто проводить вимірювання тощо). *Процедура оцінювання* – це категорія, закономірності якої визначені теорією шкалювання, яка складається з таких елементів: *первинний бал, конвертація, шкала, оцінка* [1, с. 110].

Для здійснення моніторингових досліджень треба мати ще й вимірники.

Вимірник – це інструмент або засіб виявлення за вказаними параметрами якісних і кількісних характеристик досягнення студентами освітньо-кваліфікаційного рівня, що відповідав вимогам державних стандартів, за допомогою якого оцінюється готовність суб'єктів до визначених видів діяльності, сформованих під час оволодіння ними змісту навчальних планів та програм [11, с. 194].

Різні автори по-різному розглядають поняття моніторингу. У деяких роботах термін "моніторинг" застосовується відносно системи освіти. Це роботи Г. Єльнікової [4], О. Майорова [5], Д. Уїлмса [10] та інших науковців. Ми поділяємо думку Г. Єльнікової, яка розглядає моніторинг як комплекс процедур спостереження, поточного оцінювання, перетворень керованого об'єкта і спрямування цих перетворень на досягнення заданих параметрів його розвитку [4]. Взввши за основу визначення О. Майорова

[5], під моніторингом педагогічної діяльності ми розуміємо систему організації збору, обробки, розподілу, зберігання та поширення інформації про здійснення педагогічної діяльності на відповідному рівні (районному, місцевому, регіональному), що забезпечує неперервне спостереження за її станом, необхідне координування і прогнозування розвитку.

Ми розглядаємо *моніторинг якості вищої освіти* як систему стандартних (однорідних, порівняльних) вимірювань, за фіксованими (накопичуваними) результатами яких здійснюються педагогічне оцінювання, спостереження, діагностика, управління та прогнозування стану якості вищої освіти і змін, які відбуваються під час навчального процесу, що охоплює вимірювання рівня знань і вмінь студентів у будь-якій галузі навчання і здійснюється на внутрішньому (індивідуальному, локальному) та зовнішньому (регіональному, національному) рівнях управління освітою, що передбачає розробку науково-методичних обґрунтованих рекомендацій підвищення ефективності функціонування вищої освіти [7].

Методологічною основою системи оцінювання якості вищої освіти вважаємо зосередження на актуальних і перспективних інтересах студентів, їх особистісній і соціальній зумовленості. Якість вищої освіти забезпечується таким педагогічним процесом, який соціалізує особистість. Його показниками є навчальні досягнення студента, що описуються певною низкою навчальних компетентностей, які окреслені навчальними планами, державними стандартами у різних галузях освіти та напрямках підготовки фахівців. Якість вищої освіти забезпечують такі *підсистеми*, як: а) освітній процес (у тому числі дистанційне навчання, самоосвіта тощо); б) науково-методична підтримка освітнього процесу; в) мотиваційна та психологічна підтримка освітнього процесу; г) адміністративно-управлінський супровід освітнього процесу на різних рівнях системи вищої освіти; д) ресурсне та матеріально-технічне забезпечення.

Ми виходили з того, що моніторинг якості вищої освіти як соціально-управлінська категорія визначає стан і результативність процесу навчання у вищих навчальних закладах, його відповідність потребам суспільства й особистості. У цьому запорука підвищення рівня якості вищої освіти й освітніх послуг у вищих навчальних закладах. Актуальність організації моніторингу якості вищої освіти зумовлює необхідність процедури управління освітою, прогнозування розвитку освіти та створення системи комплексних цільових програм, які складають єдність державної політики в галузі вищої освіти за допомогою спостережень і діагностики результатів навчання. Такі вихідні положення щодо розгляду якості освіти визначають організаційні та науково-методичні засади здійснення моніторингу якості вищої освіти в країні зокрема.

Головною метою впровадження моніторингу є підвищення результатів набутих досягнень студентів, ВНЗ у галузі освіти за напрямами підготовки на підставі формування кількісного системно-комплексного уявлення про організацію, результативність і перспективність педагогічного процесу. Організація моніторингу якості освіти зумовлює такі *завдання*: розробку, апробацію і впровадження вимірників, які виявляють об'єктивні результати досягнень студентів на етапах моніторингу; розробку чітких критеріїв оцінювання курсових, кваліфікаційних (випускних, дипломних, магістерських) робіт, державних іспитів, результатів виконання програм (навчальних, виробничих, безвідривних та ін.) практик; організацію навчального, наукового, методичного, індивідуального забезпечення самостійної роботи студентів; збирання й обробку відповідної інформації щодо об'єктивного рівня досягнень студентів (викладачів); аналіз і оцінку одержаної інформації, її фіксацію та адресне розповсюдження; дослідження динаміки результатів навчання та розвитку студентів; підвищення навчальних досягнень студентів; розробку критеріїв оцінювання діяльності (навчальної, наукової, методичної, виховної) викладачів за індивідуальними планами; створення програмного забезпечення і бази даних моніторингу якості вищої освіти; виявлення й експертизу позитивних і негативних тенденцій системи розвитку вищої освіти як на базі ВНЗ, так і в країні в цілому; прогнозування подальшого розвитку освіти на підставі виявлених тенденцій.

Ми розглядаємо моніторинг якості вищої освіти як системну процедуру, яка не обмежується контрольною функцією. Безумовно, збирання інформації про стан об'єкта дослідження й умови його функціонування, її аналіз та узагальнення є необхідною умовою проведення моніторингу. Проте його мета полягає не лише у відстеженні стану певного суб'єкта освітньої діяльності (студент, вищий навчальний заклад тощо), спрямованого на з'ясування чинників, які потрібні для його розвитку, зміни ситуації. Останнє належить, скоріше, до сфери оцінювання, яке відіграє продуктивну роль у визначенні подальших його змін і розвитку. Тобто ми розглядаємо констатуючу частину моніторингу вивчення стану функціонування певного об'єкта дослідження не як самоціль, а як передумову вибору стратегії змін, необхідних для розвитку суб'єкта моніторингу, та пошуку шляхів реалізації обраних стратегій.

Ми вважаємо, що забезпечення ефективності управління навчанням у ВНЗ з питань контролю, діагностики, прогнозування результатів освітнього процесу, розробка наукових засад управління якістю зумовлюють такі *функції моніторингу якості вищої освіти*: *діагностичну* – фіксує реальний стан знань конкретного студента, групи, ВНЗ; *прогностичну* – виявляє стратегію і тактику розвитку ВНЗ (окремого студента); *управлінську* – впливає на мету,

інформацію, прогнози, рішення, організацію, виконання та корекцію; *організаційну* – впорядковує умови моніторингу якості вищої освіти; *інформаційну* – створює вірогідний масив інформації щодо результатів навчання у вищих навчальних закладах (у країні) та розповсюджує її; *аналітичну* – зумовлює добір і обробку вірогідної інформації за результатами щодо отриманої освіти у ВНЗ (у країні); *дослідницьку* – визначає коло прикладних експериментальних розробок із проблеми; *педагогічну* – вибудовує цілісність процесу навчання, виховання та розвитку студентів засобами навчальних дисциплін; *адаптаційну* – мінімізує негативні наслідки сучасної ситуації, що в комплексі утворює ситуацію розвитку особистості та полегшує її адаптацію в суспільстві.

Цілісне уявлення про підготовку студентів, просування особистості в системі навчальних компетенцій формується на підставі моніторингу за *напрямами*: а) вивчення якості знань студентів із дисциплін шляхом дослідження набутих студентами знань і вмінь (теоретичного та фактичного матеріалу, розв'язування задач, запропонування алгоритму вирішення поставлених проблем, побудування логіко-структурних зв'язків, аналізу, синтезу, практичних навичок тощо); б) встановлення дидактичних причин невідповідності рівня досягнень реальним навчальним можливостям студента (ВНЗ); в) виявлення ставлення студентів до освітнього процесу; г) аналіз технологій, засобів, форм, методів тощо, які використовує викладач, і тим самим здійснюється дослідження рівня педагогічної майстерності викладача.

У дослідженні ми виходили з розуміння соціальної сутності освітнього моніторингу як категорії і педагогічної, і управлінської, оскільки він поєднує принципи управління із загальнопедагогічними принципами функціонування освітньої системи. Система моніторингу якості вищої освіти підпорядкована ієрархічним зв'язкам освітньої системи. Тому об'єктами оцінювання можуть бути всі ті, хто задіяний в обстеженні – студент, викладач, вищий навчальний заклад, їхні керівники, органи управління різних рівнів та їх інфраструктурні підрозділи тощо. За цією ознакою систему моніторингу вищої освіти можна розглядати на різних рівнях її функціонування.

Ми вважаємо, що *структура організації* моніторингу вищої освіти як системи відслідковування результатів на кожному етапі навчання студентів чи розвитку вищого навчального закладу є різнорівневою, комплексною та багатовимірною і складається з *внутрішнього* (індивідуального, локального) та *зовнішнього моніторингу*.

Моніторинг індивідуальний ми розглядаємо на рівні: а) *студента* (зумовлює оцінку особистісних навчальних досягнень кожного студента); б) *викладача* (зумовлює оцінку результатів діяльності, встановлює професійний рівень викладача).

Індивідуальний моніторинг ми розглядаємо як підсистему моніторингу локального рівня оцінювання ВНЗ учасників навчально-виховного процесу щодо результатів навчання, виховання, досягнення ними поставленої мети в опануванні вимог стандарту відповідної галузі освіти та напрямом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр), коригування стратегії одержання знань і розвитку студентів.

Моніторинг локальний (на рівні викладач – студент – вищий навчальний заклад) ми розглядаємо як: а) *автомоніторинг* – зумовлює самооцінку власних навчальних досягнень кожного студента (викладача); б) *педагогічний моніторинг* – реалізується кожним викладачем у поточному та підсумковому оцінюваннях навчальних (теоретичних, фактичних, практичних) досягнень студентів і передбачає встановлення реального рівня сформованості навчальних компетенцій та коригованого просування студента в навчально-виховних досягненнях; в) *адміністративний моніторинг* – здійснюється адміністрацією в системі внутрішньовишівського керівництва та контролю за результатами навчання й організації навчального процесу.

Локальний (внутрішньовишівський) моніторинг якості освіти фіксує діяльність кожного студента, викладача ВНЗ із досягнення поставлених цілей навчання, виховання на основі виконання галузевих стандартів, навчальних планів, навчальних і робочих навчальних програм за освітніми кваліфікаційними рівнями, а далі – виробляється прогнозна інформація розвитку об'єктів дослідження.

Моніторинг зовнішній ми розглядаємо в системі вищої освіти: *на рівні області (регіональному рівні)* – здійснюється Головним управлінням освіти і науки, фіксує уявлення про діяльність регіональної системи в цілому та її елементів (міських, районних систем освіти) у порівнянні один з одним та передбачає оцінювання їх ефективності, вдосконалення мережі вищих навчальних закладів з урахуванням специфічних функцій різноманітних типів на підставі аналізу одержаних даних, а також виробляється прогноз різних напрямів розвитку якісної вищої освіти в регіоні; *на рівні країни (національному рівні)* – здійснюється Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, оцінює якість функціонування національної системи вищої освіти та порівнює її показники з міжнародними індикаторами й системами, забезпечує єдину методологію державної атестації як вищих навчальних закладів, так і її випускників, аналіз і порівняння стану реалізації державної освітньої політики в різних регіонах України та прогноз усіляких напрямів розвитку і нового якісного стану вищої освіти в країні.

Об'єктами оцінювання можуть бути внутрішні та зовнішні характеристики якості вищої освіти як процесу, результату чи системи за-

глом, тобто зміст вищої освіти, відображений у навчальних планах і стандартах, підручниках та інших навчальних засобах тощо, рівень його засвоєння, демографічні показники якості вищої освіти, дані кадрового й ресурсного забезпечення освітньої системи тощо.

Джерелами інформації у такому випадку є статистичні дані й матеріали спеціальних кваліметричних досліджень, результати зовнішнього контролю (незалежного аудиту) діяльності ВНЗ і вивчення рівня навчальних досягнень студентів у різних галузях освіти, напрямках за освітньо-кваліфікаційними рівнями (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр), аналітичні доповіді й оцінки вітчизняних та іноземних експертів, порівняльні дані міжнародних моніторингових досліджень, зовнішнього тестування, рейтинги виступів студентів на олімпіадах і конкурсах, матеріали державної атестації й акредитації вищих навчальних закладів тощо.

Об'єктом моніторингу якості освіти у ВНЗ є рівень навченості студентів, компетентності фахівців, що встановлює якість вищої освіти як результат навчальних досягнень студентів як із дисциплін, так і з практичної підготовки. Складові досягнень, що визначають результати навчання студентів, – це: а) знання теоретичного та фактичного навчального матеріалу за стандартами, навчальними планами з підготовки фахівців у різних галузях і напрямках; б) уміння, пов'язані із засвоєнням дисциплін; в) навички, одержані під час практичної підготовки; г) досвід творчої діяльності людства, який засвоюють студенти; д) розвиток студентів.

Кінцевий результат моніторингу якості вищої освіти оцінюється за рівнями навчальних досягнень студентів: А (90-100%) відмінно; В (80-89%) добре; С (70-79%) добре; D (60-69%) задовільно; E (50-59%) задовільно; Fx (30-49%) незадовільно; F (0-29%) незадовільно.

Інноваційні процеси, перш за все оновлення змісту вищої освіти, вимагають більш об'єктивних способів оцінки навчальних досягнень студентів, відповідності якості освіти, що надається закладами освіти, вимогам державного стандарту, тобто проведення кваліфікованої експертизи якості вищої освіти.

Моніторинг передбачає такі *етати* контролю: вхідний (нульовий); поточний (оперативний); тематичний (періодичний); заключний (підсумковий).

З метою збору оперативного масиву інформації результатів організації, підготовки та реалізації навчально-виховного процесу передбачається щорічне обов'язкове тестування студентів, виконання ректорських контрольних робіт, комплексної державної атестації та індивідуальної роботи студентів (завдання, курсові проекти, кваліфікаційні роботи тощо) за навчальними планами з підготовки фахівців освітніх кваліфікаційних рівнів.

Інструментарій проведення моніторингового дослідження розробляється на підставі таких обов'язкових вимог: *об'єктивність* (незалежність від стану системи освіти та вимірювача); *надійність* (сталість і повторюваність результатів); *валідність* (відповідність результатів меті дослідження); *точність* (виявлення мінімальної систематичної помилки вимірювання); *технологічність* (простота обробки результатів моніторингу).

Методика моніторингу якості вищої освіти визначається як: *реєстрація* (фіксування й оцінка критеріїв якості вищої освіти); *ранжування* (визначення рівнів якості вищої освіти); *рейтинг* (загальна оцінка якості вищої освіти на будь-якому рівні). Методика моніторингу добирається на підставі кваліметричного підходу з урахуванням специфіки навчання дисциплін. З метою встановлення вірогідності, об'єктивності моніторингових вимірювань, розрахування систематичної помилки щорічно визначаються обсяги масивів досліджень і формується генеральна вибірка, визначаються чіткі критерії оцінювання. Дослідження показало, що підвищення об'єктивності оцінки знань як одне з концептуальних положень технології моніторингу сприяє підвищенню позитивного ставлення студентів до навчання, формує інтерес до дисципліни, а за ним такі якості особистості, як самостійність, ініціатива, працьовитість.

Традиційним формам і методам контролю й оцінюванню знань властиві необ'єктивність, неоднозначність, можливість одержання інформації про те, як іде засвоєння навчального матеріалу з конкретної теми лише в загальному вигляді. Однозначного визначення показників, за якими оцінюється контрольна робота чи усна відповідь студента, не існує: один викладач оцінює за одними показниками, інший – за іншими, тому виставлені бали навіть за одну й ту саму контрольну роботу різними викладачами відображають різну якість засвоєння навчального матеріалу. Традиційні методи і форми контролю й оцінки знань сприяють активізації процесу навчання: викладач бачить, що засвоюється слабо, студент бачить свої “прогалини” у знаннях.

Відмінна риса моніторингу результатів навчання як контролювальної технології полягає в тому, що підвищується об'єктивність оцінки знань і вмій. Ми вважаємо, що для застосування моніторингу в навчально-виховному процесі ВНЗ необхідно забезпечити такі умови: виділити еталони навчального матеріалу з дисциплін за стандартами, навчальними планами, за нормами державних вимог до рівня підготовки студентів у ВНЗ і критеріїв оцінювання навчальних досягнень, обов'язкових для засвоєння кожним студентом, незалежно від його здібностей [8]; сформулювати діагностичні цілі навчання таким чином, щоб їх досягнення міг перевірити будь-який експерт методами діагностики за допомогою вимірників; використовувати об'єктивні, стандартизовані вимірники результа-

тів навчання; не дотримуватися жорсткого часового фактора у виконанні корекції знань і вмій студентів (здібності студентів різні, то й час на засвоєння різний, тому ми вживали різнорівневу систему навчання).

Особливість моніторингу якості вищої освіти полягає в тому, що він, зазвичай, комплексний за предметом оцінювання, оскільки спрямований як на результат освітньої діяльності, так і на сам навчальний процес, який веде до такого результату, тобто навчання, виховання, викладання, управління, розвиток, ресурсне забезпечення тощо. Моніторинг навчальних досягнень студентів з будь-якої дисципліни передбачає, насамперед, результат їхньої навчальної діяльності. Проте без належного оцінювання самого навчального процесу, з'ясування умов викладання курсу та його навчально-методичного забезпечення дослідники неспроможні виявити чинники, що впливають на одержані результати, і виробити об'єктивні рекомендації щодо внесення змін у навчально-виховний процес як із будь-якої дисципліни, так і ВНЗ в цілому.

Системність моніторингових досліджень у вищій освіті реалізується через методологію їх проведення й етапи організації. Перше зумовлює використання широкого спектра пошукових методів, які дають змогу різнобічно оцінити досліджуваний об'єкт (студент, група, викладач, вищий навчальний заклад тощо), з'ясувати інформаційні потреби та визначити адекватні методи і засоби збирання й опрацювання одержаних даних. Друге дозволяє змодельовати хід моніторингу, спланувати відповідні заходи щодо його проведення.

Отже, на підставі окреслених концептуальних положень моніторингу якості вищої освіти ми обґрунтували дидактичну модель моніторингу якості освіти вищого навчального закладу [7], розробили логіко-структурну схему організації моніторингу у ВНЗ [9], окреслили перспективу – конструювання науково обґрунтованого інструментарію моніторингу якості вищої освіти.

1. Булах І. Є. Комп'ютерна діагностика навчальної успішності / І. А. Булах ; ЦМК Український держ. мед. ун-т. — К. : ЦМК МОЗ України, ІДМУ, 1995. — 221 с.
2. Дахин А. Н. Педагогический мониторинг: концепция и применение // Школьные технологии. — 1997. — № 3. — С. 39—42.
3. Диагностика и мониторинг в управлении образовательным процессом : методическое пособие / Под ред. Т. Ф. Есенковой, С. Н. Мишина, В. В. Елисеева. — Ульяновск : ИПК ПРО, 2000. — 60 с.
4. Сьнікова Г. В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні / Г. В. Сьнікова. — Харків : Гімназія, 1999. — 302 с.
5. Майоров А. Н. Мониторинг в образовании / А. Н. Майоров. — СПб. : Изд-во Образование-Культура, 1998. — 300 с.

6. Моніторинг стандартів освіти / За ред. Альберта Тайджмана і Т. Невіллі Постлвейта. — Львів : Літопис, 2003. — 328 с.
7. Романенко Ю. А. Дидактична модель моніторингу якості освіти вищого навчального закладу // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2010. — № 5. — С. 179—190.
8. Романенко Ю. А. Еталон знань як елемент моніторингу вищої освіти // Педагогіка і психологія. — 2011. — № 3. — С. 42—50.
9. Романенко Ю. А. Логіко-структурна схема організації моніторингу у вищому навчальному закладі // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2011. — № 1. — С. 55—66.
10. Уилмс Д. Системы мониторинга и модель “Вход-Выход” // Директор школы. — 1995. — № 1. — С. 36—41.
11. Шишов С. Е. Школа: мониторинг качества образования / С. Е. Шишов, В. А. Кальней. — М. : Пед. общ-во России, 2000. — 320 с.

Стаття надійшла до редакції 14.02.2012

Ю. Романенко

Концептуальные положения мониторинга качества высшего образования

Автор теоретически обосновывает разработанные концептуальные положения мониторинга качества высшего образования путем уточнения понятий (“качество высшего образования”, “мониторинг качества высшего образования”) и определяет методические основы системы оценивания качества высшего образования, функции, направления, структуру организации, объекты, этапы, источники информации, результаты, инструменты мониторинга качества высшего образования.

Ключевые слова: концепция, мониторинг, качество высшего образования.

Yu. Romanenko

Conceptual Principles of the Higher Education Quality Monitoring

The author theoretically proves the developed conceptual principles of the monitoring of the quality of higher education by making the concepts (“quality of higher education”, “monitoring of quality of higher education”) more exact. The article determines the methodological bases of the system of estimation of the quality of higher education; functions, directions, the structure of organization, objects, stages, the sources of information, results, instrument of monitoring of the quality of higher education.

Key words: conception, monitoring, quality of higher education.

Рецензент – доктор педагогічних наук,
професор М. М. Солдатенко